

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so
uspešni

VOLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY, (SOBOTA) APRIL 15, 1939.

ŠTEVILKA (NUMBER) 87

Je in kako bodo udarile demokracije, če izbruhne svetovna vojna

Poljska in Francija bi zaprli Sueški prekop, nakar bi bilo 200.000 italijanskih vojakov izročenih na milost in nemilost maščevanju Abesincev. Velesile računajo, da bi z Italijo kmalu obračunale.

Na tem mestu navajamo v našem mnenju dveh strokovnih diplomatov in vojaških strokovnjakov, znanega časnika Webb Millerja, ki je iz leta 1914 vojni poročevalec ter kot tak udeležil vseh vojn. Millerja, ki je iz leta 1914 vojni poročevalec ter kot tak udeležil vseh vojn. Millerja, ki je iz leta 1914 vojni poročevalec ter kot tak udeležil vseh vojn.

Danes in jutri se vrši tekma keglavcev SSPZ

Kakor smo že tekom tedna obširno poročali, se vrši danes in jutri kegljavska tekma SSPZ pri kateri bo nastopilo 24 keglavskih skupin iz petih držav. Danes od devetih zjutraj pa do poldne se je vršilo sprejemanje in registriranje gostov v Slovenskem narodnem domu. Ob enih popoldne je bila otvoritev kegljavske tekme v St. Clair—Eddy Recreation na St. Clair Ave., in East 123. St.

Družabna gala-prireditev se bo vršila danes zvečer v velikem avditoriju SND. Bo velika plesna veselica, s katero bo hkratu društvo Spartans proslavilo svojo 12-letnico. Ples se bo pričel ob sedmih in bo trajal do enih zjutraj. Vstopnina 35 centov za osebo.

Jutri dopoldne, v nedeljo, se bodo vršile zaključne tekme, pri katerih bodo odločeni zmagovalci. Ob dveh popoldne skupno kosilo v spodnji dvorani, nakar bodo zmagovalcem oddane nagrade. Vršil se bo tudi kratak govorniški program, ki ga bo vodil Vatro J. Grill, urednik glasila SSPZ. Nato bo ples in prosta zabava. Vstopnina h kosilu in zabavi bo 50 centov.

Celotna prireditev vzbuja v naselbini veliko zanimanja tako med članstvom SSPZ, kakor tudi med ostalim občinstvom.

Kultura

Clevelandski Slavski v Pittsburghu, Pa.

Končno je vse urejeno, da bodo Druženi mladinski pevski zbori "Clevelandski Slavski" koncertirali v Soldiers and Sailors Memorial dvorani v Pittsburghu, Pa. dne 28. maja. Odbor tam je na delu in odbori posameznih zborov, pojdite na delo! Veliko dela nas čaka, a če poprimemo vsi, bomo brez skrbi, da se bo ideja uresničila, da slišijo rojaki in vsi Slovani Clevelandskih Slavčev, ki bodo prepevali pesmi v vseh slovanskih jezikih. Razvoj cele zadeve bo vedno priobčen v časopisih, toraj sledite jim! — Tajnica.

Seja

Redna mesečna seja staršev mladinskega zbora S. D. Doma na Waterloo Rd. se vrši v ponedeljek 17. aprila ob 7:30 zvečer v navadnih prostorih S. D. Doma. Seja je važna radi prireditve, ki se ima vršiti 23. aprila. Toraj ste prošeni, da se vsi udeležite. Seja članov pa se vrši isti dan ob 6. uri. — Tajnica.

Zaroka

Na velikonočno nedeljo sta se zaročila Louis Dajovec in Angela Barkovich iz Euclida, O. — Naše čestitke!

EDINOST ROMUNIJE IN POLJSKE

Italija ponuja Jugoslaviji "jamstva", s katerimi hoče zaščititi svojo lastno kožo.

VARŠAVA, 15. aprila — Poljska in Romunija sta izmenjali medsebojna zagotovila, da se bosta skupno branili proti vsaki agresivnosti Nemčije ali proti kateremu koli njenemu satelitu.

Obe državi sta naredili načrte za skupno obrambo napada, ki bi ugnal pritisk z zapada. V slučaju vojne bi obema armadama poveljeval poljski maršal Edward Smigly-Rydz.

BUKAREŠTA, 14. aprila. — Romunski premier Armand Călinescu je danes izjavil časnika, da bo romunska vlada s hvaležnostjo sprejela na znane zagotovilo Anglije in Francije, da bosta ti dve deželi branili romunsko neodvisnost in integriteto njenega ozemlja.

Angleška vlada je naznanila, da bo enaka garancija dana Turčiji, kar se bo zgodilo tekom prihodnjega tedna.

Italija ponuja jamstva

BEOGRAD, 14. aprila. — Visoki politični krogi potrjujejo vest, da je Italija ponudila Jugoslaviji jamstva za nedotakljivost njene meje napram Nemčiji. Tozadevne poteze italijanske vlade se smatrajo kot njene zadnja prizadevanja, da odvrne Jugoslavijo od zveze z zapadnimi silami. Opazovalci položaja pravijo, da bi sprejem italijanske ponudbe po Jugoslaviji zajamčil Italiji konec nevarnosti nemškega prodiranja proti Jadrani.

(Kakor je iz tega poročila posneti, gre Italiji za njeno lastno kožo, ker ne zaupa svoji nacistični partnerici. Op. uredništva).

Nov grob

Danes zjutraj je nagloma preminil Frank Lunder, star 32 let, stanujoč na 3741 E. 63rd St. Pogreb se vrši v torek zjutraj iz Jos. Žele in Sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave. Več poročamo prihodnjic.

Posebna razprodaja

Pri Norwood Appliance and Furniture na 6104 St. Clair Ave. in 819 East 185 St. imajo danes in v ponedeljek posebno znižane cene na vsem pohištvo. Tam si prihranite mnogo, ako kupite sedaj.

Zaroka

Mr. in Mrs. Frank Cerkevnik, 1234 E. 71 St., naznanja, da se je njih hčerka Frances zaročila z Freddy Blatnikom, sinom poznanih Mr. in Mrs. J. Blatnik, 1110 East 67 St. Čestitke!

Seja

Člane društva Cerknisko jezero, št. 59 opozarjamo, da se vrši redna mesečna seja v četrtek 20. aprila v navadnih prostorih Slovenskega delavskega doma. Seja je važna. Podani bodo računi zadnje prireditve in trimesečni računi, po seji pa se vrši domača zabava. Torej ste prošeni, da se seje udeležite. — Tajnica.

London išče obrambno zvezo z Moskvo

LONDON, 14. aprila. — Velika Britanija in Francija si prizadevata doseči s Sovjetsko Rusijo sporazum, na čigar podlagi bi poslala Sovjetska Rusija svojo zračno silo napram vsakemu sovražniku, ki bi napadel ti dve deželi ali njima pridruženim zaveznicem.

Nadaljni razvoji polčaja so sledeči:

Obe, Anglija in Francija, nujno silita svoje nove zaveznice Poljsko, Romunijo in Grčijo, naj kakor hitro mogoče skličejo medsebojno vojaško konferenco, kjer naj se ustvarijo načrti skupne obrambe.

Ameriški poslanik Kennedy se je včeraj oglašil pri premieru Chamberlainu, kateremu je prišel čestitat k njegovi izjavi, ko je premier zajamčil Romuniji in Grčiji oboroženo angleško pomoč.

Državljska šola

Pouk v državljanski šoli se zopet prične v ponedeljek 17. aprila v Slovenskem narodnem domu, soba št. 2 ob 7. zvečer. Sedaj se zopet sprejema nove učence za sedanjí termin, ki bo trajal do 15. junija. Ako je vaš prvi papir približno dve leti star se lahko vpisete v šolo v ponedeljek, da se pripravite za državljanski izpit.

Tragična usoda slovenskega prostovoljca iz Clevelanda v Španiji

Rudolph Opara, čigar mati, brat in sestra, živijo v Euclidu, O., se nahaja pod obsodbo na 20 let ječe.

Potrebna je nujna akcija za njegovo rešitev iz fašističnih krempljev.

Tragedijo španskega ljudstva, ki se danes nahaja v okovih fašistične sužnosti, čutimo vsi, ki smo zasledovali njegovo heroično borbo, ampak med nami se nahaja družina, za katero je ta tragedija tudi osebna. So to Oparovi, ki živijo v predmestju Euclid, 961 E. 239 St. Njih sin Rudolph, star 23 let, ki se je boril z lojalistično armado, je bil namreč pred letom dni zajet in dasiravno je vojne sedaj konec, pa ne vedo, če ga bodo še kdaj videli. Potom zastopnikov brigade Abrahama Lincoln, kateri je Rudolph pripadal, je namreč prišla vest, da je bil po zajetju najprej obsodjen na smrt, potem pa je bila obsodba spremenjena v 20-letno ječo. O okoliščinah njegove obsodbe ni nič znanega, ampak z ozirom na to, da je bil Opara rojen v Ameriki in je torej ameriški državljan, si je lahko predstavljati, da se je fašistična justica maščevala nad njim edinele radi kake drzne izjave. Le dejstvu, da je rojen Američanec, se je najbrže zahvaliti, da ga fašistična justica ni umorila.

Samo po sebi je seveda razumljivo, da obsodba na dvajset let zopar pomeni isto kot smrt, in potrebna je torej takojšnja akcija, da se taka tragedija prepreči. Treba je apelirati na državni department v Washingtonu, da potom ameriškega zastopništva v Španiji ugotovi okoliščine slučaja ter izposluje njegovo osvoboditev, predno bo prepozno. Družina mladeniča Opara se je že pis-

PRIZNANJE 'ENAKOPRAVNOSTI'

Dr. Edvard Beneš, bivši predsednik češkoslovaške republike, je poslal uredništvu "Enakopravnosti" pismo, ki se glasi:

Važeny pane redaktore: — Jmenem dra. Edvarda Beneše dekuji Vam co nejsrdečnej za Vaš mily članek ze dne 25. brezna ve Vašem časopisu.

Dr. Beneš si velmi važi uprimnych slov, ktere jsou pro neho velkym povzbuzením v nynejšim boji za osvobození Československe Republiky.

S uctou
B. Beneš, tajemnik

V slovenskem prevodu se pismo glasi:

Čenj. g. urednik: — V imenu dr. Edvarda Beneše se Vam najprisdeneje zahvaljujem za Vaš uredniški članek, ki je izšel 25. marca v Vašem časopisu.

Dr. Beneš Vam je hvaležen za Vaše iskrene besede, ki so mu v veliko vzpodbudo v njegovem boju za osvobođenje češkoslovaške republike.

S pozdravom,
B. Beneš, tajnik.

Uredniški članek, ki je izšel 25. marca v našem listu, se glasi: "Simbol naroda v verigah."

PREDSEDNIKOV GOVOR VZRA-DOSTIL DEMOKRACIJE IN SILNO RAZJEZIL DIKTATURE

Nacisti pravijo, da je Roosevelt "vojni agitator, ki ščuva ameriški narod na vojno"

ODDAJANJE GOVORA V FRANCOŠČINI, NEMŠČINI IN ITALIJANŠČINI

WASHINGTON, 14. aprila. — Evropske demokracije so sprejele z veseljem, diktature pa z veliko jezo na znanje predsednikov govor, katerega se splošno smatra za novo klopoto, ki jo je dal predsednik Roosevelt diktatorjem.

Francoški vladni krogi tolmačijo govor predsednika Roosevelta tako, da je Amerika voljna in pripravljena pomagati evropskim demokracijam odvrniti svetovno vojno.

Nemški vladni krogi pa pravijo, da se je predsednik Roosevelt s tem govorom izkazal kot "mojstrski potegovalec niti za hrbtno politiko obkoljenja Nemčije in Italije."

Govor predsednika Roosevelta je bil posvečen Panameriški uniji, toda ušesom evropskih diktatorjev so bile namenjene njegove besede, češ, da zapadna hemisfera odklanja mednarodni red, ki temelji na "politični nasilju," katere besede je ponovil za predsednikom tudi državni tajnik Hull.

Predsednik je v svojem govoru naglašal, da imajo tudi

panameriške republike svoj delež v svetovnih zadevah, in da se bo napravil vsaki agresivnosti proti Zedinjenim državam ali proti kateri koli drugi ameriški republiki nastopilo z oboroženo silo.

Predsednikov govor so oddajale tudi vse radijske postaje v Angliji in Franciji in časopisje teh dežel ga je objavilo v posebnih izdajah.

Francoško zunanje ministrstvo je odredilo svojemu poslanstvu v Washingtonu, da se je govor prenašal preko transatlantskega telefona za zaporedno radijsko oddajanje v francoščini, nemščini in italijanščini. Uradniki radijske postaje v New Yorku pravijo, da se je kaj takega zgodilo prvokrat v zgodovini.

BERLIN, 14. aprila. — Po nemški vladi inspirirani komentari nemškega časopisja trdijo, da hoče "vojni agitator Roosevelt prirediti križarsko vojno proti nemškemu narodu." — "Nobene potrebe ni, da se ščuva z raznimi vražjimi triki ameriški narod proti nam," pravijo komentarji.

"Kaj pravite?" - Pravimo: samo pol je res!

"Ko je "Ameriška Domovina" delala kričečo reklamo za banko žalostnega spomina, ki se je neozdravljivo bolna poslovila od tega sveta ter se preselila v mrtvašnico, kjer je mesto vsega, kar je mrtvo, je zlasti z veliko vehemenco naglašala, da ima celo pošteno hranilnico in tisti najvarnejši banki naložen del svojega denarja. To je bilo res, toda bilo je samo pol resnice. Druge pol resnice, namreč, da je bil denar poštne hranilnice zavarovan v trikratni višini z najboljšimi in najvarnejšimi sekuriteta, ki so se nahajale v rokah ameriške vlade oziroma njene poštne hranilnice, tega "Ameriška Domovina" ni povedala in ni javno razglašala. Z drugimi besedami povedano: Za vsakih \$100.000, ki jih je imela poštena hranilnica naloženih na tej banki, ji je morala banka izročiti za \$300.000 jamstva v najboljših vrednostnih papirjih! Kakšno jamstvo pa so imeli vložniki?

Da je Louis Adamič, "ameriški pisatelj, pristno slovenskega pokolenja in da je na slovenski prireditvi v Slovenskem narodnem domu govoril slovenski avdijenci v — angleščini", je res, toda tudi tu je navedla "A. D." samo pol resnice. Uvod svojemu govoru je naredil Adamič v slovenščini, nakar je res govoril v jeziku te velike svobodne dežele, ker tisto, kar je Adamič povedal, je bilo velike važnosti za našo tu rojeno mladino, da je mogla pravilno zapopasti, in doumeti, kakšna nevar-

nost preti v domovini našim velikim kulturnim možem in književnim proizvedom njihovega duha. Nekako polovica občinstva je namreč sestojala iz naše tu rojene mladine, ki je Adamiču hvaležna za njegove besede, ki so jih pa — mimogrede omenjeno — tudi vsi ostali razumeli. Sicer pa, ali ni gg. pri Ameriški Domovini znano, v katerem jeziku je ponesel Adamič slavo našega imena med širni svet? In drugič zakaj in komu na ljubo izdajajo glasila naših podpornih organizacij in koncem konca tudi A. D. svoje angleške strani in priloge?

Bolja je cela laž, kakor samo pol resnice!

Smrtna kosa

V četrtek zvečer je preminila na svojem domu Mrs. Mary Schenk, stara 74 let. Stanovala je na 701 East 159 St. Tukaj zapušča dva sina, Vincenta in Johna, v Pittsburghu, Kansas, pa hčer Mary Zerngast, v Chicagu pa dva sina, Davida in Louisa. Pogreb se bo vršil v ponedeljek zjutraj ob 8:30 iz pogrebnega zavoda A. F. Svetek v cerkev Marije Vnebovzečje in na sv. Pavla pokopališče.

Proslava Strugglers

Jutri ob treh popoldne ima društvo "Strugglers", SNPJ, proslavo 13 obletnice z bogatim programom v Slovenskem narodnem domu. Program bo v angleščini in slovenščini. Po predstavi se vrši ples. Občinstvo je vabljeno, da poseti zabavo.

Danes in jutri se vrši proslava otvoritve NOVIH KLUBOVH POSTOROV
Slovenskega društvenega doma na Recher Avenue - Občinstvo je vabljeno k polnoštevilni udeležbi

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Pol raznašalec v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev \$3.00; za 3 mesece \$1.50
Pol pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu za celo leto \$6.00
za 6 mesecev \$3.25; za 3 mesece \$2.00
Za Zedinjene države za celo leto \$4.50
za 6 mesecev \$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto \$8.00 za 6 mesecev \$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

OB TEDNU...

Mussolini je zopet povečal svoj rastoči rimski imperij, toda zaenkrat samo z malo balkansko državo Albanijo. Za svoj roparski napad so določili fašisti, državljani države, v kateri je sedež krščanstva, baš veliki petek, dan Kristusovega trpljenja in smrti. Mussolinijev rop te male države je bil izvršen s prav takim zločinskim cinizmom, s kakršnim izvršuje svoje rope Hitler. Mussolini je dobro vedel, kaj dela. Videč, da ni nihče niti z mezinem ganil, ko si je Hitler nasilno prilastil tako važne države kakor sta bili Avstrija in Češkoslovaška, je vedel, da se tudi zaradi Albanije ne bo šel nihče pretepat. Albanija, ki je samo predhodnica večjega in boljšega založaja, pa služi kot nezmotljivo svarilo vsem manjšim državam, ki leže na potu nacijsko-fašističnega valjarja.

Z ropom Albanije je Mussolini končno veljavno vsemu svetu dokazal, da gre njegovi besedi prav toliko vere kakor besedi njegovega zločinskega partnerja v Berlinu. Pred letom dni je podpisal z Anglijo pogodbo, v kateri se je svačeno obvezal, da ne bo kršil obstoječega stanja v Sredozemlju. Pretekli teden je italijanski minister zunanjih zadev Ciano svečano zagotovil angleškemu poslaniku v Rimu, da ne bo Italija podvzela nobene "drastične akcije" v Albaniji. Tri dni zatem so italijanske bojne ladje pod zaščito svojih topov izkrcale italijansko vojaštvo v albanskih pristaniščih, dočim so italijanski bombniki bombardirali albanska naselja.

Italijanska pojasnila, zakaj je bilo "potrebno" zasedeti Albanijo, so bila v tem slučaju bolj obešenjaško humoristična kakor običajno. Gorata Albanija, ki je po velikosti tolikšna kakor ameriška država Vermont, je bila v ekonomskem oziru že itak docela odvisna od Italije. S svojim prebivalstvom, ki šteje milijon duš, s svojo zastalostjo v vseh ozirih — dežela nima ne industrije, ne železnice in malo naravnega bogastva — ni mogla biti nevarna silni fašistični Italiji, zato se Italijani to pot niso zatekli k tem pojasnilom. Tudi o komunistični nevarnosti tam ni moglo biti govora, zato se je italijansko časopisje zateklo k sledečim izgovorom: 1. Italijani izkazujejo s to zasedbo svojo neomejeno ljubezen do Albancev, ki jim bodo prinesli v deželo blagoslov fašistične civilizacije. 2. Kralj Zog (ki je bil pokorna marioneta italijanskih oblastnikov), je pričel nenadoma kazati znake črne nevhvaležnosti. 3. Kralj Zog je kupičil zase denar italijanskih posojil, s katerim je nameraval razviti deželo za svoje lastne koristi. 4. Prominentni Albanci so naprosili Mussolinija, naj poseže vmes in naredi red v deželi.

Pozabiti ne smemo, da je Mussolini že nekaj mesecev škilil na dobro oboroženo in izbornovo vojaško organizirano francosko Tunizijo, pa francosko Somalijo in na Sueški prekop. Z vsemi svojimi pobožnimi željami pa ni prišel Mussolini nikamor, dočim so njegovemu partnerju padali zrela sadeži v naročje. Tu je bila pa Albanija, v kateri je bilo igrača, priti do cenene "zmage."

Poleg tega pa je imela ta poteza še drug smoter. Ž njo je prišla namreč Jugoslavija v trdnjejši oprijem nacistično-fašističnih klešč. Jugoslavija je danes obkoljena od treh strani: po nacijski Avstriji na severu, pa fašistični Albaniji na jugu, in po Jadranu, ki je danes res italijansko jezero, na zapadu. Da bo pa slika popolna, ne gre pozabiti, da leži nezadovoljna Bolgarija Jugoslaviji na vzhodu. Zato ni čudno, da je Anglija, ki je hitela vabiti Jugoslavijo v svoj krog, dobila iz Beograda za odgovor samo mrtvaški molk. Jugoslovanska vlada si ne drzne namreč storiti ničesar, s čemer bi mogla vznevoljiti svoji močni sosedu.

Zadnje dni so nemški nacisti nekam utihnili, iz česar se da sklepati, da Hitlerju ne diši vojna in da hoče, če le mogoče, udejstviti svoje cilje z vojnimi grožnjami, kar se mu je doslej sijajno posrečilo. Ameriški častnik Callender, ki je bil lanskega decembra v Nemčiji, pravi, da se izmed vseh nesreč Nemci vojne najbolj boje, ker jim je ostala zadnja v še preživem spominu. Zdaj da ne bi šli Nemci v vojno z onim entuziazmom, s katerim so šli vanjo leta 1914. So pa tudi Nemci, ki upajo na vojno in si je žele, ker pričakujejo, da bi v tem slučaju vzel vrh nacijski režim. Toda kljub temu bi bila pogreška, pričakovati revolucijo v Nemčiji, katere ne bi bilo prej,

UREDNIŠKA POŠTA

Kaj jim pa morejo

morejo, ako bodo vselej v soboto 29. aprila ob svoji 10-letnici v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. Kdo? Oh, nikar se ne delajte. I, kdo neki drugi, kot dobroznane članice Ženskega odseka Slovenske Zadrugne Zveze. Te pa znajo. Kar se podstopijo, to tudi dobro izpeljajo. Rekle so, da mora to biti njih najboljša pesna veselica, in večerja tudi in kar pripravite se za najboljšo. Njih ime in uglede ne bo trpel radi dane besede, kar pomeni, da se zberemo drugo soboto zvečer v domu, prostora za vse zadosti.

Ves program je v njih rokah in odredile so tako, da nasitile bodo lačne, servirale žejnim in

poskrbele dobro godbo plesalnim. Imajo pač svojo metodo in kar se je vedno dobro obnesla, bo menda tudi to pot prav prišlo.

Vi dragi čitatelji, odjemalci in delničarji ste vabljeni najljubše v imenu odseka, direktorija in dobre zabave. Sezona gre tako h kraju, kaj lepšega kot zaključiti z lepo domačo zabavo, potem se pa pripraviti za piknike v prosti naravi.

Ker bodo same tudi nekaj povedale v javnosti naj zastopuje apel da rezervirate soboto 29. aprila zvečer zanje. Takrat se pa spet vidimo pri domači zabavi vsi prijatelji zadrugništva.

Za Slovensko Zadrugo Zvezo in Ženski Odssek:

Joseph A. Siskovich, tajnik.

Največji razbojniški proces po rokovnjaški dobi

Maribor, 29. marca. — Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča v Mariboru se je začel danes dopoldne razbojniški proces, ki je gotovo največji, kar jih je bilo pri nas na Slovenskem po rokovnjaški dobi. Na zatožni klopi sedita razbojnika Koder in Pintarič ter 17 njunih pomagačev. Pintarič in Koder sta skušala obnoviti zopet staro rokovnjaško tradicijo, toda morala sta spoznati, da današnji časi za takšno obrt niso več primerni. Prehitro se za vsak zločin izve, prehitro se lahko organizira zasledovanje in tako je njuna razbojniška dela trajala razmeroma le kratko dobo. Vendar pa je tudi ta zasledovanje, da sta se posredila z razbojniškimi dejanji ter sta postala med ljudmi popularna, kakor svoje dni znani rokovnjaški kolovodje.

Zaradi nekaterih mladoletnikov, ki so v proces zapleteni, je današnja razprava tajna. Če bi bila javna, bi bil k njej gotovo naval, kakor ga na mariborskem sodišču še ne pominjajo. O zločinih obeh razbojnikov ter njunih pajdašev smo že svoj čas ob priliki preiskave obširno pisali ter navajali imena vseh današnjih obtožencev. — So to: 10-letni Melhior Pintarič iz Dolje Bistrice pri Strigovi, 30-letni Jožef Koder iz Maribora, 26-letni Martin Majerčič iz Sv. Tomaža pri Ormožu, 17 letni Ludvik Kelc iz Rogoznice, 20letni Jakob Juhart iz Visol, 18 letni Rudolf Maglica iz Skok pri Slivici, dalje Karl Rap, Edwin Koder, M. Maglica, Jožef Kac, Anon Godec, Ivan Godec in Karl Ojker.

Večina obtožencev je že predznananih. Številne kazni imajo za seboj predvsem Koder in Pintarič. Ko je prišel v začetku avgusta leta na svobodo, se je kmalu znašel s svojimi znanci iz zaporov. Vsi so zahajali v Betnavski gozd, ki je znano zbirališče temnih elementov in zločincev, ter so tam kovali načrte. Pintaričeva topla je obiskala v noči na 19. junij posestnika Grajfa v Dupleku. Grajfu in njegovi ženi so s pištolami grozili ter zahtevali denar, katerega pa niso našli. Vrnili so se v Betnavski gozd, ko pa so jim postala tla prevročila, so šli na potovanje. Zagrešili so celo vrsto zločinov v Dravski in Mislinjski dolini ter v okolici Čadranu. Oplotnice in Poljčan, dokler se ni posrečilo orožnikom, da so to

Reparja sta se vrnili v Skoke, kjer jima je mladi Rudolf Maglica povedal, da hrani posestnik Roman Ačko v Kalšah pri Smartnem doma 7000 din, ki jih je dobil za vole. V noči na 25. junija sta šla v Kalše k Ačku. S ponarejenim ključem sta vdrla v hišo ter planila s samokresli v rokah v spalnico. Zbudila sta Ačka, njegovo ženo in vse domače ter nato z grožnjami zahtevala denar. Ačko je porabil ugoden trenutek ter zbežal iz hiše. Prebudil je hlapca, ga poslal k sosedom po pomoč, sam pa je šel zopet z vilami oborožen k hiši ter je pogledal skozi okno, kaj se dogaja. Eden od razbojnikov pa je zagledal obraz na oknu ter ustrelil. Zadel je Ačka v glavo ter ga na mestu usmrtil. Medtem pa je hlapec obvestil sosedo, vsa vas je bila pokonci in razbojnika sta morala bežati. Zločin v Kalšah je povzročil veliko razburjenje. Vse orožniške postaje so bile na nogah in začel se je za obema razbojnikoma lov. Razbojnika sta bežala proti Dravi, kjer sta ukradla čoln ter se z njim odpeljala do Skorbe pri Ptuj. Odsila sta v Skorbo, kjer sta obiskala Jožefa Zajška, katerega sta poznala iz zaporov. Zajšek jima je postal streljalo, prišli so še drugi fantje in začelo se je splošno popivanje in veseljačenje, ki pa bi se bilo skoraj žalostno končalo.

Eden izmed fantov je Pintarič

ču ukradel pištolo. Ko je Pintarič tatvino opazil, je čisto podivjal, začel je streljati ter sta s Kodrom delala pravcate hišne preiskave po vasi in pri tem streljala v zrak. Slučajno pa sta pri tem obhodu naenkrat trčila skupaj s patroljo štirih orožnikov. Ko so ti pozvali oba, da obstojita, sta začela na orožnike streljati. Ti so odgovorili s strelji, nakar sta razbojnika v temi in megli izginila ter zbežala po koruznih njivah.

Bežala sta do Ptujске gore, kjer sta se naslednjega dne ustavila v Rodoškovem vinotoču. Bilo je tam več fantov, katerim sta se pridružila. Kmalu sta se opila. Pintarič je slek el suknjič v katerem je imel svoje pištole, ter je kazal fantom svoje akrobatske spretnosti in moč svojih mišic, Koder pa se je bahal s polno denarnico, ki jo je razkazoval. Pintarič je bil celo tako predrzen, da je fantom povedal, kdo je. Ti so skrivaj poslali po orožnike. Pintariča so po hulem boju premagali, Koder pa je v zmedbi pobegnil.

Koder je bil pozna je prijet v nekem vinotoču, v katerem je popival z domačimi fanti.

Javna razprava proti razbojnikom

Razprava se je začela ob 8. zjutraj. V sodno dvorano so priglasili pazniki glavne razbojnikove močno vklejene. Koder je imel vklejene roke in verige na nogah. Pintarič in drugi pa so imeli roke zvezane z verigami. Med razpravo pa sta tudi Pintarič in Koder imela roke zvezane, le med zasliševanjem so jima pazniki za nekaj časa sneli verige, potem pa sta bila spet zvezana.

Pričela se je razprava z ugotovitvami generalij posameznih 18 obtožencev ter s citanjem obtožnice.

S silno napetostjo se je pričakovalo zatem zasliševanje Pintariča, ki je takoj uvodoma dejal, da ljubi resnico in sovraži laž in da bo vse po resnici povedal. Opisoval je, kako se je spoznal v zaporih s Kodrom — kar je Koder potrdil s pripombo, da je takrat sedel štiri leta po nedolžnem. Pri vseh svojih razbojništvih je bil oborožen s samokresom. O napadu na gostilničarja Nežo Sel v Zrkoveh pravil, da sta se s Kodrom v gostilniški sobi tako napila, da sta skrajno čisto pozabila, po kaj sta prišla. Pretepla sta Selovo za drla tega, ker se je na vse grlo drla. Največje zanimanje je vladalo za slučaj Romana Ačka. Pintarič je v vseh podrobnosti opisal, kako sta prišla s Kodrom k Ačku, kako sta vdrla v hišo z revolverji v rokah in končno kako je bil Ačko ustreljen. Ko so padli prvi strelji, ki jih je oddal Koder, je vse utihnilo v hiši ter ga je takoj obšla za slutnja, da nekaj ne bo prav. Ko sta razbojnika odhajala od Ačka, nista vedela, da sta posestnika ustrelila. Pri Ačku sta spila dve steklenici žganja, tretjo pa sta vzela s seboj. Kljub temu, da je bil popolnoma pijan, pa pravi, da se spominja na dejanja, ki jih je v pijanosti izvršil, bolj natančno, kakor če bi bil takrat trezen.

Dalje je bila zaslišana kot pričatelj Marija Ačko, ki je dejala, da je manjši od razbojnikov streljal na moža, Manjši pa je Pintarič. Koder je na to izjavil, da se ničesar ne spominja, ker je bil pijan. Pintarič pa zatrjuje, da je streljal Koder. Zaslišan je bil še mešarski vajenec Rudolf Maglica, potem pa je bila razprava prekinjena. Popoldne se je razprava nadaljevala ob 15 in je trajala do 18. Popoldne so bili zaslišani še ostali obtoženci in nekaj prič, nakar so dobili besedo državni tožilec in zagovorniki. V popo-

Kje in k ako bodo udarile demokracije, če izbruhne svetovna vojna

(Dalje s 1. str.)

razvidne iz izjave Holandije, ki je izjavila, da bi v slučaju invazije odprla zavornice svojih jezdov ter poplavlila eno tretjino svojega ozemlja, dalje iz izjave Romunije, ki je zapretila, da bi v tem slučaju zažgala svoje oljne vrelce, da ne padejo v roke sovražniku, in končno iz pripravljenosti Švice, ki je podmirala ob meji svoje gore, katere bi v slučaju invazije razstrelila, da bi se skalovje zvalilo v doline, kjer bi blokiralo sovražnikovo prodiranje.

Francija v nevarnosti

Francija, ki ima dobro utrjene meje proti vzhodu in jugovzhodu, upa izbežati opustošenje, kakršnega je doživela leta 1914, velika nevarnost pa ji preti na odprti meji španskih Pirenej, zlasti ker postaja vedno bolj očitno, da bo Franco ostal tesno zvezan — vsaj moralno, ako ne tudi vojaško — z Nemčijo in Italijo, ki sta mu pomagali izvajati špansko civilno vojno.

Italija ne skriva, da če pride do vojne, da se bo obrnila na generala Franca, da slednji dovolj Nemčiji in Italiji ustanovitve letalskih in pomorskih baz v španskem Cadizu, Vigo-u in Corunni, kakor tudi v Španskem Maroku in na Kanarskem otočju. Kot protutež bi Francozje zasedli Balaerske otoke, da zaščiti svoje sredozemske komunikacije.

Ako napoči vojna, bo našla Italija svoje izhode zamašene v Sueškem prekopu, Gibraltarju in morda celo izhod iz Jadranskega morja. Angleži bodo na Malti in na Krfu, Francozje pa v Medani, Vintmilleu in tudi v Alпах.

Odrezanje italijanskih čet

Z zaprtjem Sueškega prekopa bi bilo odrezanih 200.000 italijanskih vojakov od svoje domovine ter izročenih na milost in nemilost masčevanju 500.000 abesinskih bojnikov. Nadaljnih 100.000 Italijancev v Libiji bi bilo stisnjenih v silne klešče francoskega vojaštva v Tuniziji in angleškega vojaštva v Egiptu.

Nobena državna tajnost ni, da resnično eksistira famozni načrt francoskega generala Gammela za francoski vdor v Italijo, in nobena tajnost ni, da ta načrt obstaja že vse izza monarkovskega pakta. Po tem načrtu bi udarili Francozje preko piemontskih in lombardskih planjav v dolino reke Piave, odkoder bi vdrli skozi Brennerjev pas v Avstrijo, s čemer bi se izognili nemški Siegfriedovi obrambni črti, ne da bi kršili nevtralnost Švice, ker imata Nemčija in Italija po anšlusu skupno mejo.

Po tem načrtu bi se Italijo čim prej moglo popolnoma potolčiti. Prvi pogoj bi bil, da se potolče Italijo na kopnem in v zraku, dočim bi angleška in francoska mornarica uničila italijansko mornarico na Sredozemskem morju.

Da bi pa mogli to doseči, bi jima bilo treba premagati nevarnost, ki bi jo tvorilo 120 italijanskih podmornic in 2.000 bombnikov.

Francozji in Angleži so mné-

ŠKRAT

Neka banka v Kaliforniji dala za šalo tale prospekt "California Ranching Company" izložbo:

"V Kaliforniji bomo ustanovili farmo za mačke s 1000 mačkami. Vsaka mačka bo imela na leto 12 mladih. Vsaka mačka bomo prodali za 10 centov. Po 10 delavcev bo vsak dan odlo 5000 mačk. Imeli bomo vsak dan do 10.000 dolarjev čistega dobička. Za prehrano mačk bomo ustanovili v sosedni farmo podgan, kjer jih bomo milijon. Podgane se bodo krat bolj naglo plodile kot mačke. Torej bomo imeli vsak dan štiri podgane za krmiljenje milijonov mačk. Podgane bodo umrle v ubitimi mačkami bomo imeli podgane. Tako nas mačke ne bodo niti pare veljale. Delnice tega čudovitega podjetja že zdaj lahko kupite po dolarjev, a njih cena se bo kmalu dvignila. Kupite jih torej dokler je še čas!

Ako Nemčija in Italija določno ne napadeta Francije z zvezo, Francozje najbrž ne bodo klicali na pomoč večje angleške sile. Kljub temu pa je v načrtu angleškega in francoskega neravnega štaba, da bo angleška sila bazirala na evropskem kontinentu.

Problemi priseljencev

Vprašanje: Ali se pričakuje, da bo kongres kaj ukrenil za de legalizacije onih inozemcev, ki so prišli nezakonito pred dnem 1. julija 1924?

Odgovor: V reprezentativni zbornici kongresa so bili predloženi trije zakonski načrti, ki bi omogočili legalizacijo milijonov onih inozemcev, glede katerih ni nikake zaznambe, so prišli zakonitim putem pred dnem 1. julija 1924. Dosedaj ni kongres še razpravljal o predlogih.

Vprašanje: Rad bi se po v stari kraj, da tam ostane, nimam pa denarja za vožnjo. Sem naturaliziran državljan, ali bo federalna vlada plačala mojo vožnjo?

Odgovor: Ne. Le siromaki inozemci morejo dobiti repatriacijo na vladne stroške. Taki imajo zvezni poslani na vladne stroške v njihove rojstne dežele, pa ne morejo nikoli več vrniti v Zedinjene države.

Vprašanje: Star sem 73 let, sem vedno delal do par mesecev nazaj. Ali sem upravičen do tri in pol odstotno pridobitke, ko preneham delati?

Odgovor: Ker ste bil več kot 65 let star, ko je socialna varnostni zakon stopil v veljavo, vas ta zakon ne pokriva. Ni lo nikakih odbitkov od vaše plače in zato niste upravičeni enkratnega plačila oziroma mesečne penzije. Ako ste pa potrebi, morete zaprositi za javno starostno pokojnino smislu zakona one države, v kateri stanujete. — FLIS.

Oglašajte v —

"Enakopravnosti"

30

KRMAR MILANOVIČ

POVEST IZ POMORSKEGA ŽIVLJENJA

"Unetnik!" se je smejala po-
gledujo hči, ki je klečala pred
materjo in pobirala v tobačnico
presnjeni tobak. "Če bi bili vsi
tobakobodci taki, kakor
ste, bi se trpela najhujše bolečine,
kaj pa pustila, da bi tak raje
kazal na meni svojo umet-
nost? Ni dolgo, ko bi bil sose-
d Blatnika skoraj pripravil ob-
hajenje. Tako ga je mučil in
mučil, da so se nesrečnežu
zadenele željosti, konec muke
pa ta, da mu je mesto bol-
nega zoba izdrl dva zdrava."

"Tvoja Bogu!" je vzdihnila
mama in z vidno zadovoljnostjo
je svoje brezzobe željosti
v grdobu ne bo delala sit-
nosti."

A kaj, mnogo hudega sploh
bi mogel več uiniti, ker je
splošno znano, kaj lahko člo-
vek pri njem doživi. Sosed Blat-
nika in ona dva zoba, ki mu
je ta divjak izruval, vedno
nisi zavita v srebrni papir,
jih lahko vsakomur kot sva-
tožnjo pokaže.

Pravzaprav bi se pa nad ne-
želenim ne hudovala, toda
mi se mi njegova mlada že-
nina, karavnost sramotno je, ka-
r mora revica krpiti staro
gugano obleko, da ima kaj o-
bleke, da sploh more na ulico;
bi moralo biti moža, če vi-
kalka hodita žena in otrok.
za nedeljo in praznik nimaj-
ta poštenega obleči. Res, ni-
mor ne morem umeti, kako je
mama mogla vzeti takega nič-
neža."

Med tem hudočvanjem se je
milkova oblekla za izhod, in
je se materi položila v naroč-
je, je odšla iz sobe.

Če pa njenemu odhodu je
mama hiše korakal proti svoje-
stanovanju Štefič. Po zu-
stavitvi sidi je bil to na
nacin lep človek, če bi nje-
ga sicer čednega obraza ne
bazi in delal odurnega pe-
katerega so mu vtisnile raz-
stirasti. Bil je vitke postave,
manga obnašanja. Oblečen v
svileno črno obleko, za vra-
zajzen na uho in roke v
mehki žepi je klencal leno
sami in dospel do vzhod-
ne hiše in ji tako od-
krit je stopil v sobo, kjer je
miza že pripravljena za ko-
pa v sobi ni bilo žive duše.
zeno; ta se oglasi iz kuhi-
ne: "Kaj časa bom še čakal na
zavpije ježno."

"PROFESSOR NOODLE"

Dear Professor:
Some folks believe
that college life
will make a girl
a better wife.
Which theory
do you endorse -
the business field
or college course?

Jackie Coogan

The shop girl, clerk or college
girl - Lord bless them! They
are all the same!

My wife, at college, won the
prize in higher trigonometry.
And she could also analyze
all problems in geometry.
At algebra she was the best
in tens of millions she
could count. But now - my
friend - like all the rest -
she overdraws her
bank account!

Prof. Noodle

"Ali si dobil denar, Filip?"
"Ne, ker gospodarja ni bilo
doma."

"A kaj naj sedaj počnemo? I-
mam le še nekaj desetlet in to
meso, glej, tudi še ni plačano."

Štefič je malomarno mignil z
ramami. "No, treba bo zopet
kaj prodati."

Žena ga vprašujoče pogleda,
se polna skrbi ozre na hčerko in
položil nož in vilice na krožnik.
Toda ni mu bilo mar, da je reva
vzela le par grizljajev, kajti za-
verovan je bil preveč v vrč z vi-
nom, katerega je bila med tem
služkinja prinesla na mizo. Iz-
praznil ga je do zadnje kapljice,
vstal od mize in zagodrnjal:

"Sam ne vem, kam naj se o-
brnem; vsi ljudje derejo sedaj
k onemu mazaču, ki se je pred
enim mesecem priselil semkaj
in stanuje tam, kjer sem bil
prej jaz. Le zakaj sem pustil o-
no stanovanje, saj ondi mi je
šlo prav dobro."

"Tudi tu bi lahko izhajal, če
bi se nekoliko več brugal za svo-
jo službo," odvrnila Vida. —
"Gospa, ki te je sinoči iskala,
je danes zjutraj zopet povpra-
ševala po tebi, in kakor je Mar-
ta pripovedovala, je zelo godr-
njala, ker je zopet prišla za-
stoj. Sedaj bo šla seveda k
drugemu; torej vidiš, da si sam
kriv, da ti gre slabo."

"Naj gre babnica, kamor ho-
če! Do polnoči ne morem čaka-
ti na ljudi. Sicer so pa že prete-
kli tedni in tedni, pa ni bilo ži-
ve duše. Sedaj pa naenkrat pa-
de neki ženski v glavo, da pri-
de ravno takrat, ko me ni do-
ma. Vrag vzemi vse skupaj!"

Zelen od jeze se je obrnil v
stran in začel hoditi po sobi go-
ri in doli, Vida je pa stopila k
oknu in žalostna zrla na cesto.

Jelica je med tem časom iz-
praznila krožnik in začela iskati
primerne igrače; tu se spomni
na srebrnjak, ki ji ga je bil po-
daril prijazen tujec, vzame ga
iz žepa in zatoči po mizi.

"Kaj? Jelica ima denar. Od-
kod? vpraša naglo Štefič in ob-
stoji začuden sredi sobe.

"Saj vendar vidiš, da je sre-
brn goldinar," odvrne Vida.

"Koliko nespamet! Kako ti
pride na um, da daš štiriletno-
mu otroku toliko denarja! In
ravno kar si rekla, da imaš le še
nekaj desetlet. To je vendar že
preveč!"

"Denarja ji nisem jaz dala."
"Kdo pa?"

"Neki tuj gospod, ki stanuje
pri gospe Zakotnikovi."

Srpo in nezaupljivo jo je po-
gledal od nog do glave, nato pa
nadaljeval: "In ti si bila zraven,
ko ji je dajal denar? — Ali va-
ju je smatral za beračico? —
Nesramnost je to! — Takoj po-
kliči Marto, da poneso denar na-
zaj. Takoj, pravim!"

Pograbil je zvoneček na mizi,
da bi sam poklical služkinjo.

"Prosim, pusti vendar!" je
zaprošila Vida mirno. "Jelica
mi je pripovedovala, da je go-
spa Zakotnikova potrkala na
okno in jo poklicala v sobo. Tu
je bil nek gospod, ki jo je vzel
k sebi na kolena, jo ljubeval in
ji nazadnje podaril goldinar, za
katerega naj bi kupila svoji
punčki nov solnčnik. Jaz v
vsem tem ne vidim nikake žali-
ve ali sramote za nas."

"Toda, če bi bilo tako, je tu-
di meni prav", pravi Štefič na-
to; "a to pa vendar ne gre, da
bi Jelica obdržala denar. Vze-
mi ji ga, sicer ga bo izgubila."

"Ne, denar je njen. Saj ga ne
bo izgubila."

"Jaz sem pa prepričan, da
ga ne bo imela dva dni. Jelica,
daj materi goldinar!"

Toda deklica je stisnila denar
v pest in roko skrila pod mi-
zo.

"Nisi čula, kaj sem ukazal?"
je zavpil sedaj nad njo.

"Ne bodi vendar takoj divji
in pusti otroku veselje," je pro-
sila žena, a mož je rohnol da-
lje:

"Tu sem jaz gospodar in ni-
hče drugi! Hitro denar sem,
svoje glavnost grda!"

Deklica je divje kričanje ta-
ko prestrašilo, da je začela jo-
kati in skušala še bolj skriti
svoj zaklad.

Štefič stopi k nji, potegne iz-
pod prta njeno rokico, ji s silo
iztrga daner in ga vtakne v
žep.

"Čeprav sem po svoji neum-
nosti postal berač," je kipeč od
jeze vpil dalje in krenil proti
vratom, "vendar ne pustim, da
bi mi berači, ki sem si jih na-
kopal na glavo, kljubovali v mo-
ji lastni hiši!"

(6) TA KUPON

z ostalimi za tekoči teden, s 49 centi, opravičijo
osebo do te skupini kot na sliki. Zamenjate
lahko te kupone v našem uradu. Nobenih naročil
ne sprejemamo po pošti.

IME _____

Naslov _____

Mesto _____

Roko je imel še v žepu in ta
trenutek se je zdela, kakor bi
hotel zgrabit denar in ga vre-
či po mizi; a v istem hipu se je
premisli: poveznil je na glavo
klobuk in ježno zaloputnivi z
vrati odšel iz hiše.

Vida je gledala za njim, da bi
videla, če bo šel morda k Zakot-
nikovi, a motila se je — ko-
rako je naravnost po cesti;
kam? Ah, to ji je bilo žalibog
dobro znano.

"Tih bo, dete moje, tiho!"
je tolažila plakajočo hčerko in
jo vzela v naročje. "Ne boj se,
saj tvoja Vidica bo gotovo dobi-
la svoj solnčnik, jaz sama ji ga
bom kupila. Ne jokaj, srček.
Tvoje solze so kakor meč za sr-
ce tvoje mamice. — O Ivo,
moj nikdar pozabljeni, ljubljeni
Ivo! — Zakaj te je Bog iztrgal
iz rok ljubice žene? Zakaj me
je pahnul v to grozno, neznosno
bedo?"

V resnici, neizrekljivo je bilo
trpljenje, v katerem je žvela,
odkar se je bila poročila s Šte-
fičem, katerega ni ljubila, nik-
dar in kateremu je bila le zara-
di otroka podala roko. Revica
ni slutila, kak pijanec in zaprav-
ljivec je Štefič; upala je samo,
da je sedaj njeno dete — njen
najdražji zaklad na zemlji — v
varnem zavetju in zavarovano
pred pomanjkanjem in viharji
življenja.

Toda prepričala se je kmalu,
da se je za celo življenje nave-
zala na lahkomišelnega in brez-
srčnega, pijacha in lenobi udane-
ga podleža.

V začetku se je sicer trudila,
da bi ga s prijaznim opominje-
vanjem in s prošnjami privela
zopet na pravo pot, da bi izpre-
videl, kam ga bo pripeljalo nje-
govu brezskrbno, zapravljivo
življenje; ko je pa uvidela, da
ničesar ne doseže, je molčala in
le redko kedaj še omenila nje-
gove grde navade, ki so pahnile
družino v skrajno bedo in jo
vedno tirale na rob propada.
Tih in udano v voljo božjo je
trpela.

Damo in zamenjamo Eagle znamke

Prosto parkanje v naši garaži

THE MAY COMPANY

VSI MAY DAY PREDMETI

ki ne bodo prodani v
soboto bodo na raz-
prodaji v ponedeljek

po

MAY DAY CENAH

VAM, ki niste mogli končati vašega kupovanja, vam
ki se niste mogli udeležiti razprodaje zaradi tega
ali drugega vzroka, vam ki niste bili v mestu v petek in
soboto ... vsem vam damo priliko, da pridite v pone-
deljek in kupite MAY DAY predmete po MAY DAY
cenah. Dobili boste še veliko izbero stvari, ki vam jih
bomo radevolje prodali po znižanih cenah.

ODDELKI NA RAZNIH NADSTROPJIH IN V
BASEMENTU

Pazite na naše May Day napise
Ti vam kažejo May Day predmete, ki so še na razprodaji
v ponedeljek

Ure v ponedeljek: 9:30 zjutraj do 5:30 zvečer

mimo Štefič, in sicer ravno ta-
krat, ko je bila gospodinja v so-
bi, da bi pripravila mizo za ko-
silo; ta je opozorila Milanoviča
na zobozdravnika, a že prepo-
zno, kajti mogel je videti le še
moško postavo s črno brado in
na uho pomaknjanim klobu-
kom, ki je opotekajočih korakov
izginila skozi vrata z napisom.

(Daj je pritožnijo)

V BLAG SPOMIN

ob desetletnici prerane smrti
našega ljubljenega sinčka
in brata

LEONA

umrl je 15. aprila, 1929
Dragi Leon:

Ni ga dneva, da bi ne mislili
nate

Tolaži nas zavest, da se enkrat
snidemo

na kraju večnega mira in
blaženstva.

žalujemo:

Stariša John in Josephine
Krebelj
Sestri in brat

S.S.P.Z. National Bowling Tournament Here Today

SUCCESS ASSURED FOR GREAT SECOND ANNUAL MEET HERE

Pins will topple today and tomorrow at the St. Clair-Eddy Alleys where the national bowling tournament of the Slovene Progressive Benefit Society will be held. The tournament starts this afternoon and concludes tomorrow. It will attract a great number of out of town visitors.

This is the second annual bowling event of the organization and the decided increase in entries shows that the bowling sport will still have a long life with the members of the SSPZ. Significant of the second tournament is that for the first time women have asserted themselves and entered teams. Several senior lodges have also sent in their members to mix it up with the younger sport enthusiasts.

Entries have been received from Milwaukee, Wis., Chicago, Ill., Indianapolis, Ind., Strabane, Pa., Bridgeville, Pa., and Cleveland. There will be sixteen men teams bowling and eight women teams.

The first ball will be rolled this afternoon at one o'clock. Bowling will continue tomorrow morning and afternoon.

In the social line, a dual affair will be celebrated tonight. Spartans, hosts to the bowlers, will mark their twelfth anniversary and at the same time hold a reception for the bowlers with

Fifth SSCU Bowling Tournament Will Be Held Here Next Saturday, Sunday

Cleveland will be the scene next week end of the annual bowling tournament of the South Slavonic Catholic Union. Members from all parts of the country will converge in Cleveland for two days of bowling and social events.

The bowling will start Saturday afternoon, April 22. This will be followed by a Tournament Dance, Saturday night at Twilight Ballroom. Visitors from other cities will be able to get acquainted with Cleveland members at this dance. Headquarters for bowling will be at the St. Clair-Eddy alleys.

Zarja Music Box

April 23rd must be reserved for all lovers of grand and glorious music, for on that day, Independent singing society Zarja will present an exquisite spring concert. As you know, in the past Independent Zarja has given many successful programs and now is again promising the best in entertainment.

The many beautiful selections rendered by a harmonious mixed chorus will not fail to delight you. Make it a point not to miss the sextet from "Lucia di Lammermoor" to be sung by the cream of Zarja's, Mary Ivanusch, Josephine Milavec, Louis Belle, Frank Plut, Frank Bradach and John Lube. You will of course also be entertained with quartets and solos.

Not to be outdone by the aforementioned singers, many

of our younger set will claim a bright spot in this song fest. No doubt, you have heard of the voices of Anne Gacnik, the voice of our new tenor Tony Podobnik, and believe it or not, there will be a solo from Stan Martincic, a solo from John Lube and others.

The men's chorus, in the past, has been superb, overshadowing the women; but this time the women will give them much competition with that mysteriously haunting "Gozdna samota" by Anton Lajovic, and the popular "Ciribiribin."

After the concert, as customary, supper will be served and we will also have dancing to Trebar's orchestra. Zarja hopes to see you Sunday April 23 at 3:30 p.m. at the St. Clair National Home. We promise you no regrets. — Committee.

It is expected that over a hundred out of towners will be present at the two day affair to lend a fraternal spirit to the affair. The bowlers will find the event a strenuous affair of competing for prizes and evenings of relaxation in meeting friends and making friends at the social events.

The committee of Spartans in charge of the affair has been working continually for several weeks in order to give their second annual tournament a record that other similar tournaments will have a difficult time to meet.

On Sunday, April 23, the bowlers will begin rolling pins at 10 a.m. There will be three sessions in the morning and two in the afternoon. After the tournament there will be a banquet, at which prizes will be distributed at Bridge Tavern. This is the fifth national bowling congress of the organization and from interest displayed for it, the tournament will be one of the foremost in the history of the organization.

Louis M. Kolar, athletic commissioner of the organization, is in charge of the bowling arrangements and team entries.

A surprise birthday party was held in honor of Anton Zbasnik, supreme secretary of the South Slavonic Catholic Union, last Saturday in Ely, Minnesota. The occasion was the fiftieth birthday of Mr. Zbasnik. Numerous telegrams of congratulations from all parts of the country were read during the party. A diamond ring, a gift from his friends, was presented to him during the evening.

The Orels will stage their annual Spring Frolic Thursday, April 20, in the St. Vitus club rooms. Music will be by Louis Trebar and his orchestra. A jolly time is promised to all who attend.

Edward J. Zalar was rushed to Huron Rd. Hospital Tuesday where he was immediately operated upon. He is in Room 432.

Preview Scout-O-Rama

Cleveland is to have a preview of the Scout-O-Rama, great Boy Scout rally to be held at the Arena on April 28th, when the Boy Scouts stage their annual parade on the afternoon of Saturday, April 22. All of the 254 Boy Scout troops in Cleveland and the suburbs will be represented in the Scout parade. The Scout-O-Rama band, a musical organization of 100 pieces, recruited and trained in the Lakewood district, is to march in the parade, as well as have a prominent spot in the Scout-O-Rama at the Cleveland Arena, April 28th.

Ban "My America" in Germany

Louis Adamic's "My America" has been banned in Germany by the censors. In commenting on the banning of the book, Louis Adamic, who is in Cleveland this week, said that he was proud that Germany banned his book.

STRUGGLERS MARK 13th TOMORROW

ENAKOPRAVNOST ENGLISH SECTION

6231 St. Clair Avenue
Henderson 5311 - 5312

FRANK SODNIKAR, Editor

Carries All Official News of
Inter-Lodge League

APRIL 15, 1939.

Fishermen Dance At Twilight Friday

That popular club of the neighborhood, the Jolly Fishermen's Club will stage its first annual spring dance at Teeno's Two-Lite Ballroom, 6025 St. Clair avenue, Friday, April 21. Lou Trebar and his orchestra will play for dancing. The club invites all sports lovers and their friends to attend and enjoy themselves at this first annual event. Admission is 30 cents. Tickets may be purchased at Teeno Modic's.

George Voll is president of the club, John Struna, vice president; John Curreman, secretary; Walter Zylko, treasurer and Joe Lucas, sergeant at arms. Members are Stanley Browary, Kelly Friedel, Howard Markel, William Plasecek and Stanley Zaleski.

Blossom Time Dance

With the month of May comes the beautiful blossoms that prove spring's arrival. This time of the year seemed most suitable for a Blossom Time Dance. It is being sponsored by the United Singing choruses of Cleveland on May 6 at the Workmen's Home, Waterloo Rd. Kristof Bros. and Sesek orchestras have been booked to play. These will fulfill any requests including the "Beer Barrel Polka" which is at the present time one of the most popular polkas in the country. Dancing will begin at 8 p. m. and will continue to the small hours. The admission will be 30 cents. The hall will be decorated so it will be transformed into a garden of blossoms, which will be an added attraction. Tickets may be secured from any representative or any singer of these choruses or at Cerne's Jewelry, 6401 St. Clair avenue. So don't forget the dance where you will meet your friends from all over Cleveland. — Albina Kodek, secretary.

A guest speaker at the performance was Louis Adamic, noted American Slovene writer. He spoke about the Slovenes and conditions in Europe at the present crisis. I was fortunate enough to get the author's autograph, which I will be proud to possess.

The second guest speaker was Mr. Ivan Zorman. He is noted as a poet and has translated many Slovene poems into English. — Elsie M. Desmond.

Goes to World's Fair

Margaret Omer, Slovene of Johnstown, Pa., who recently won the high school typing championship of her home town, will visit the New York World's Fair to compete in the international commercial contest to be held there on June 16 and 17. The Johnstown Business and Professional Women's Club will underwrite the expenses of the girl to New York City and return. Miss Omer established two all-time speed records at Johnstown high school in both typewriting and shorthand; typed 101 words a minute for 19 minutes with only three errors and took dictation at the rate of 140 words a minute for five minutes, transcribing with 96 percent accuracy.

Here and There

Another in a series of dances will be given tonight by the Lucky Hearts club at the Workmen's Home, Waterloo road. Kristoff Rhythm Makers will furnish the music.

SNPJ Strugglers are celebrating their 13th anniversary tomorrow afternoon at 3 o'clock at the Workmen's Home, Waterloo road. If you want a seat for the show you better come early.

The newly remodeled Slovene Society Home, Recher avenue, will have the formal opening of its club rooms this afternoon, tonight and tomorrow. Although the opening was originally scheduled for tomorrow afternoon, the committee decided for the opening today because of several reasons.

Jadran is all prepared for its forth coming operetta "Prilom Prisrge" which will be presented Sunday, April 30. — Phil Sirca.

CFU Champs

The Lodge 14 CFU Masokato Grocers were crowned champions of the Cleveland CFU Bowling league. They were consistent bowlers throughout the season.

Gives Fine Performance

The dramatists of the Ivan Cankar club last Sunday presented an excellent play, "Amerikanec na Trški Gori." The play was being given for the benefit of a memorial for Dr. Ivan Lah. The memorial will be placed on his grave in Ljubljana, Yugoslavia, on May 18, the first anniversary of Dr. Lah's death. Dr. Lah died May 18, 1938, in the midst of writing a book. It is expected that the book will be finished by friends.

The play was very well performed. John M. Steblaj had the part of the heroine; he was the hero for Miss Josephine Milavec, who played a fine role as Katra. Then came Miss Antoinette Simcic, playing the part of Katra's daughter and her lover was played by Frank Bradach. Miss Olga Marn performed her role well, and orchids to her. Then were two peasants that did well. They were played by Vatro J. Grill and Anton Eppich. Two peasants were played by August Komar and Milan Germ. Franca was played by Jennie Dagarin. Two other young men were Frank Plut and Al Germ.

All the players performed well. May they continue their good work. Since we have a new home in Euclid, Ohio, on Recher avenue, many people wish the dramatic club Ivan Cankar would perform in Euclid.

A guest speaker at the performance was Louis Adamic, noted American Slovene writer. He spoke about the Slovenes and conditions in Europe at the present crisis. I was fortunate enough to get the author's autograph, which I will be proud to possess.

The second guest speaker was Mr. Ivan Zorman. He is noted as a poet and has translated many Slovene poems into English. — Elsie M. Desmond.

SSCU News

Lodge No. 1 of Ely, Minn., is proud to present the first elected delegate to the Second Athletic Convention, Joseph Kovach.

Mr. Kovach owns the Kovach Bros. Meat and Grocery store in Ely. He is president of lodge 1 and also president of the United SSCU lodges of Ely.

The Fifth National SSCU ten-pin tournament will be held on April 23 at the St. Clair-Eddy Bowling Alleys, 12320 St. Clair avenue. Games will also be played on Saturday afternoon, April 22. All bowlers interested should notify Louis M. Kolar, athletic commissioner at 6233 St. Clair avenue.

On April 23 the tournament banquet will be held at Bridge Tavern and on April 22 the SSCU Tournament Dance at Twilight Ballroom.

If you are still interested in being a candidate for the third juvenile convention and second athletic convention, contact your local SSCU secretary. Deadline is April 30.

There are already six delegates for the third juvenile convention and only one delegate for the athletic convention.

The six delegates for the juvenile convention are: Dorothy Predovich, Irene Spehar and Anne Gornik, three young ladies from Butte, Mont.; Matt Banovetz, Jr., Amelia Korosec and Rosaline Mantel, from Ely, Minn.

Who will be the first one from Ohio, or should I say, Cleveland?

Rosaline Mantel is the sixth juvenile delegate. She is the daughter of first supreme vice-president Joseph Mantel of Ely, Minnesota. — Elsie M. Desmond

Drenik-Faille

Nuptials were read Wednesday morning at the Our Lady of Perpetual Help church for Miss Helen Drenik, daughter of Mr. and Mrs. John Drenik, 25880 Lakeland Blvd. and Mr. William Faille. A reception was held in the evening at the Noble Rd. Tavern.

Society Home Opens Club Rooms Today

The new club rooms of the Slovene Society Home, Recher avenue, will be formally opened today and tomorrow. This afternoon there will be free admission and an orchestra on hand to entertain all who attend. Tomorrow afternoon there will be free dancing to Eddie Sesek's orchestra from 2 p. m. to 7 p. m. In the evening there will be a dance for which Tony Kristof's orchestra will play. Admission for the evening dance will be 25 cents.

It is expected that a large delegation of Slovenes from all parts of the city will attend the opening and thereby mark another step of progress in the social and cultural life of Slovenes in the city. — Elsie M. Desmond.

Newspaper Guild Sponsors Debate

"Should America Stop Hitler?" is the subject to be debated by Senator Gerald P. Nye of North Dakota, and Dr. Jean Pajus, well known Cleveland lecturer at the Front Page Forum, sponsored by the Cleveland Newspaper Guild, to be conducted April 25 in Public Music Hall.

Senator Nye, one of this country's leading advocates of the hands off policy towards Europe, and Dr. Pajus, research director of the Cleveland Foreign Affairs Council and columnist on international affairs from the Cleveland News, will clash on the question of American isolation, to be followed by a question period open to the entire audience.

John W. Raper, columnist for the Cleveland Press, will act as chairman of the forum and will direct the question period.

Senator Nye, outspoken critic of President Roosevelt's recent moves to aid Great Britain and France through airplane sales and "economic co-operation," maintains the United States should remain aloof from foreign entanglements of all kinds.

Dr. Pajus, as a student of international trends and a scholar and traveler of note, strongly opposes Senator Nye's stand and declares it essential that the world's democracies band together economically and diplomatically to halt the expansion of Hitler, Mussolini and all other totalitarian governments.

Hit 2748 in ABC

The CFU Pioneer team, along with some 100 strong rooters, this week invaded the alleys of the American Bowling Congress and rolled up a score of 2748. The boys who rolled were Andrew Bilicic, Frank Bilicic, Joe Bilicic, Andrew Braidic and Tony Yurk.

SNPJ LODGE WILL PRESENT BIG VAUDEVILLE SHOW, DANCE

By Edward A. Seitz, President

The vaudeville show and dance sponsored by the SNPJ Strugglers to mark their thirteenth anniversary will be held tomorrow afternoon at 3 o'clock at the Workmen's Home, Waterloo road.

The master of ceremonies for gala occasion will be Rudy Lohar, who will be assisted by Eddie Azman and Eddie Seitz. We're certain that there will be enough commotion raised by these between the acts to assure you laughs galore.

A synopsis of the program is:

First Act: A few hill billy numbers by the famous and popular Dixie Lee Trio, who will appear again later.

Second Act: A Minuet dance number given by the Statuette Club of the Workmen's Home. The girls in this group are about sixteen years old. The dance number is beautiful to see.

Third Act: A few popular songs by the songstress of the Commodores, Mrs. Ann Zarnick. A lovely woman who can always sing in a lovely tone.

Fourth Act: The John Knific Trio featuring an electric guitar played by the senior Knific, who is ably assisted by his two sons. They promise the audience a few melodious numbers.

Fifth Act: The ever popular Rudy Jeleric and Johnny Zaic are going to entertain with a few vocal Slovene and American numbers. Both of the boys are Struggler members and they are reputed to be one of the best male duets in Collinwood.

Sixth Act: A popular tap dance number by Brother Frank Sajovec's niece, Dorothy Di Capa. She is a young girl who can also shake a cute number.

Seventh Act: At least two good old fashioned polkas will be danced by the appealing youngsters, the Ulle dance team. Their outfits are identical with the national costume. It would not surprise people if they stole the show.

Eighth Act: Richard Lauretic a youngster from Euclid, will endeavor to please all the young-

Eastern Star, No. 51 SDZ

10th ANNIVERSARY DANCE

Sat., April 22nd, 1939

at the Slovenian Home, 15810 Holmes Ave.

Music by

Frankie Yankovich and his orchestra

Admission 35c — Dancing 8 p.m. till ?? — Souvenirs — Surprises.

sters with a few likeable vocal numbers.

Ninth Act: Lew Halliday, the ventriloquist has promised bring along his youngster this occasion, who incidentally speaks both the English and Slovene languages. It appears that he knows more languages than his rival Charlie McCarthy.

Tenth Act: This act will comprise a few interesting songs of the Laznik sisters. The girls are pretty and have pretty voices.

Eleventh Act: This number, the "Jitterbugs on a Jamboree" is going to create much laughter among the audience.

Twelfth Act: The Three Sisters Tones are led by that popular Collinwoodite, Edith Modic.

The three young ladies promise quite a variety in their selections. The audience no doubt will approve of their singing.

Thirteenth Act: "The Street Faker" is a short skit performed by Struggler members. As usual the crowd will be pleased by the wise cracks being thrown back and forth by the characters. It depicts an old street medicine man who uses his wit and cunning in order to sell his products.

Fourteenth Act: The Dixie Lee Trio will close our successful show with their own version of how popular mountain music should be sung and played.

Immediately after the performance supper will be served in the lower hall at a reasonable rate. Johnny Pecon's orchestra will start playing for dancing at about 5:30. A few hours later Frankie Yankovich and his orchestra will begin playing in the upper hall. Admission for the affair is 35 cents for both the show and dancing, and 30 cents for dancing alone.

SNPJ members throughout Cleveland are invited to attend the affair and help ring up another successful anniversary for the Strugglers.

In Washington, D. C.

Vida Kumse, instructor Lorain high school, spent a few days in Washington, D.C. during her spring vacation.

BEROS STUDIO

for fine Photographs
6116 ST. CLAIR AVE.
NEW - MODERN - SPACIOUS
Every Convenience
Tel.: ENdicott 067
Open Sundays

SAFETY M-TAYLOR

IT MAY LOOK QUEER TO WEAR TROUSERS WITH KILTS —

"But a friend of mine lost a dime the other day and that night found it in his trousers cuff — I can't pass up a second line of defense like that."

My Savings deposit in the ST. CLAIR SAVINGS & LOAN COMPANY have a second line of defense too. They are insured up to \$5000.

Added safety is the fact that savings are invested in first mortgages on choice Cleveland homes.

The current interest rate is 3%.

SAVE WITH SAFETY

SAFETY FOR YOUR SAVINGS
St. Clair SAVINGS & LOAN CO.
6233 ST. CLAIR AVE. HE. 5010

Just off the press....

A book every reader of this page should read

THE SLOVENES: A SOCIAL HISTORY

by Dragotin Lončar

Translated into English by Anthony J. Klančar

Bound in cloth

\$1 a copy

For Sale at the Enakopravnost,

6231 St. Clair Avenue